

Arhiv #5
„ISKRE“
Glasilo SVŠ
VIPAVA

iskria

leto 4, št. 1

GLASILO SVŠ VIPAVA

LETO IV

ŠTEVILKA 3-4

SLOVO OD G. REKTORJA

Sredi preteklih počitnic nas je vse pretresla vest, da je odšel v večnost naš rektor, gospod Slavko Podobnik. Vsak, ki ga je poznal, ve, kaj smo semeniščniki in vsi Slovenci izgubili z njegovo prerano smrtjo. Iz vseh krajev Slovenije smo prihiteli v Vipavo, da bise lahko še zadnjič poslovili od njega ter mu na grobu zapeli pesmico v slovo. Ves pogrebni obred je pričal, kaj nam je pomenil. Samo duhovnikov, ki so prisostvovali pogrebu, je bilo 150.

Zapustil nas je sredi največjega poleta. V svojem življenju je veliko naredil, mnoga dela pa so ostala nedokončana. Za nas je zlasti pomembna razširitev semeniških prostorov. Bil jr tudi naš ekonom in je očetovsko skrbel za nas.

Za vedno nam bo ostala v spominu njegova duhovna veličina. Z zgledom, z dobro besedo in spodbudo je celih 10 let vzgajal in usmerjal semeniščnike h Kristusu.

Do konca je ostal zvest božji volji ter je neutrudno delal za blagor ljudi in za božjo slavo. Vdano je sprejel zahrbtno bolezen in prezgodnjo smrt.

Dragi gospod rektor! Dozoreli ste za nebesa, zato vas je Bog poklical k sebi. Prosite v večnosti Vsemogočnega, naj nam da milost, da bi se čimveč semeniščnikov odločilo za Kristusovo službo in da bi sledili vašemu duhovniškemu zgledu!

Bog Vam bodi obilen plačnik!

Semeniška kronika

Letos je semeniško vodstvo uvedlo šolanje semeniščnikov - prvošolcev na državni gimnaziji. Poglejmo, kaj o tem pravijo prvošolci sami:

"Iz tehtnih razlogov hodimo na ajdovsko gimnazijo. Zelo smo se čudili tej odločitvi, ki jo je semeniški odbor sprejel ne da bi upošteval nekaterih ugovorov. Tudi nas bi lahko vprašali, za katero gimnazijo bi se odločili. Vsi vemo, da bi raje hodili na notranjo."

"Ko sem zvedel, da bomo hodili na ajdovsko gimnazijo, sem se bal, da bodo letele šale na naš račun, toda to se k sreči ne dogaja. Čutim, da nas profesorji bolj ali manj enačijo z ostalimi dijaki. Sošolci nas sprejemajo med se, le dekleta nam nekoliko nagajajo. Vseeno mi je hoditi na katerokoli od obeh gimnazij. Po mojem mnenju zunanja gimnazija ni pretežka, zahteva pa resnega dela. Prednosti ima v tem, da ima priznano gimnazijo tisti, ki je tekom leta spoznal, da ni za duhovnika. Vsak ima stik z dekleti in sploh svetom in si lahko poklic tako utrdi."

"Smo mnenja, da bi bili naši uspehi druhačni, če bi hodili na notranjo šolo. Naša podlaga iz osemletke ni zadovoljiva, zato imamo težave, ki bi jih imeli tudi v semeniški gimnaziji, kjer je poudarek na latinščini. Latinščina nas je zelo pritegnila, na žalost pa smo morali študij latinščine izbrisati iz našega dnevnega reda. Čas za učenje latinščine smo našli v petek; tu pa je tudi vzrok našega neznanja latinščine. Tako nadarjeni nismo, da bi znanje latinščine utrdili v eni uri na teden. Tako je lahko razvidno, da smo vsi za notranjo gimnazijo. Tudi duhovnemu življenju bi se lahko bolj posvetili /n.pr. duhovne vaje, ki se bližajo/. Sprašujemo se, kam se bo dal nekdo, ki ne bo kos državni gimnaziji?"

Mnenje ostalih semeniščnikov:

"Prav je, da se je vodstvo odlučilo za zunanjo gimnazijo, soglašamo s predstojniki, da se preide na popolnoma zunanjo obliko šole. Skrbi naših prvošolcev zaradi uspeha in nadaljevanja študija v primeru, da razreda ne izdelajo, so povsem Upravičena. Zato bi bilo bolje, vsaj po našem mnenju, da se jim v sobotnih dopoldnevih da dovolj priložnosti za manjkajoči jim študij. Sicer pa bodo novi poizkusi pokazali rezultate, morda boljše, kot smo jih vajeni mi."

Iz sončne Zambije je prišel na kratek dopust g. misijonar p. Radovan Rudež, brat vrhpoljskega župnika. Ko se je mudil po Sloveniji, je prišel tudi v naše semenišče, ter nas navduševal za misijone. Opravil je kratko duhovno obnovo z zanimivimi predavanji. Tudi sebe je predstavil. Že majhnemu je umrl oče, zato je vsa skrb padla na mamo. Z bratom sta bila ministranta, dobra mati in božja milost sta naredila svoje. P. Rudež in njegov brat sta postala duhovnika. Letos je obhajal p. Rudež srebrno mašo. Kot kaplan v Cernem je bil vesel, toda vleklo ga je v misijone in Bog ga je res poklical v Zambijo, še prej pa se je naučil angleščine in činijanščine. Bog mu je dal talent, da se z lahkoto nauči jezika. P. Rudež oznanja ljudem božjo besedo in gradi nova poslopja. Zgradil je že mnogo šol, bolnic in drugih stavb. Povedal nam je o nadarjenosti otrok za petje. Činijanske pesmi uglašuje po naših slovenskih melodijah. Tako se glasijo slovenski napevi iz osrčja Afrike. Pokazal nam je diapozitive o življenju in naravi ter posnetke otroških glasov. Ob slovesu smo se mu zahvalili in mu zaželeli mnogo uspehov in blagoslova.

Kmalu za tem nas je obiskal pater iz Švice iz reda "belih očetov", ki deluje v Ugandi. Predvajal nam je diapozitive o svojem delovanju, potovanjih in naravi. Ker je govoril v nemščini, nam je prevajal g. rektor. Ob lepih diapozitivih se je mogoče v kom utrnila želja, da bi mu sledil. Beli oče je v nas obudil misijonskega duha, da bomo vsaj kot kristjani z zglednim življenjem misijonarji v življenju.

Proslava Kristusa Kralja je bila kar posrečena in mislim, da se je tudi drugim dopadla. Semeniški zbor je lepo zapel nekaj Marijinih pesmi. V svoji sredi smo imeli gosta p.dr. Nadraha, profesorja teološke fakultete. Podal nam je zgodovino Marijinega češčenja in Marijinih božjih poti. Program se je zaključil z deklamacijami.

Kakor vsako leto, nas je tudi letos obiskal sv. Miklavž. Igra pred njegovim prihodom je bila doživeto napisana. Njen avtor je Vuga Milan. Posebno mi je bila všeč konferenca hudičev pred Luciferjem. Sv. Miklavž je postavljajl vprašanja. Vsakemu profesorju in semeniščnikom je prinesel darilo in pesem. Za črn obraz so poskrbeli rogati hudiči.

Rdeče rože na belih skalah

Odšli so v treh: Spređaj Janez s težkim nahrbtnikom, za njim Drole z nekoliko lajšim in nato Matic z najlažjim. Ta je bil najmlajši, 19 let. Bil je pa najzgovornejši. Ker je hodil zadnji, jim je besede dobesedno pošiljal v ušesa. Njegov čisti tenor je donel kakor violina v čisto jutro. Kazalo je, da celo rosne kapljice poplesujejo ob njegovih besedah. Ni govoril o kaki zanimivi stvari, toda vse, kar je pripovedoval, je bilo prijetno in napeto, da sta tovariša z zanimanjem poslušala.

Hoteli so preplezati steno, ki je pred njimi kar rastla. Pogled nanji jih je navdajal s čudno, a znano radostjo in hrepenenjem. Kdo bi mogel tedaj reči, da bo nekdo izmed teh fantov čez nekaj ur visel med življenjem in smrtjo?

Veseli so prišli do podnožja gorskega velikana, ki je samopašno dvigoval glavo v zračne višine. Nič ga ni motilo, da je pričel Janez zabijati kline v njegovo hrapavo telo.

Trojica se je navezala in prvi je šel Janez. Navezal se je ter se pričel vzpenjati. Njegova sloka postava je risala pošastne sence na skale. Druga dva sta še nadaljevala s pogovori, čeprav sta bila že navezana, kakor da bi preganjala strah, ki ju je pričal navdajati. Planinci vedo, da je ta svet strah podoben tistemu, ki ga občutimo pred kako slovesnostjo, na kateri bomo prejeli nagrado, ali pa bomo morali nastopati.

Tožno so odmevali udarci kladiva v poletno jutro...

Skupina je bila že visoko na kamnitem telesu gore. Zadnji je šel Matic. Vesel si je žvižgal in pridno pobiral kline iz skal. Mnogi so kar prirasli k skali, kot da bi mogli v eni uri pognati korenine v samo osrčje kamnite gmote.

Tožno so odmevali udarci kladiva v poletni popoldan. Skupina je prispela do police, da bi se tam odpočila ter pojužinala. Šele sedaj so se lahko ozrli po ravninah pod seboj, ki so se kopale v poletnem soncu. Lahen vetrič se je poigraval z njihovimi lasmi kot mati, ki boža otroka. Pogled na doline iz te perspektive je bil veličasten. Pod njimi gozdovi, sami gozdovi, skoro monotonost. Toda Maticetovo oko je le našlo v tem morju zelenja kapljo beline. Bila je vasica s par hišami in travniki. Pravkar je majhen zvon poredno odmeval čez zelene poljane in v sunkih butal na polico, kjer so sedeli mladeniči. Onemeli so. Želeli so si tišine. Vsak se je ubadal

s pletenjem lastnih misli. Njih razmišljanje je spremljalo drobno, igrivo zavijanje vetra po skalnic čerih. Ta veter je zaposlil vsakogar in nehote, so bile naenkrat vse misli prežete z drobnim zavijanjem.

Vstali so in spet so se oglasili pojoči, a gromki udarci kladiva. Vmes je bilo slišati petje, pravzaprav brundanje Matica, ki je brundal, kot je veter zavijal. Zabijali so klince, se vzpenjali in jih zopet trgali iz objema skal. Tovariša sta bila že na vrhu, ko je bil Matic še nizko. Nikamor se mu ni mudilo. Vedel je, da bo pred mrakom v koči. Želel je videti sončni zahod pripet na klinih. Ozrl se je proti zahodu. Sonce je vedno bolj padalo za mehke morske blazine in zaspalo do naslednjega dne. Hkrati je pogledal tudi podse. Prvič danes. Kakor da se ni zmenil za neprestano pihanje vetra iz doline, ki ga je ščegetal po obrazu. Strašen jw bil pogled po skalni steni, ki se je kot napeta svinčnica spuščala pod njim. Poprej ni gledal na okolico. Outil je zdaj kot neko očitaje vesti. Sam je bil preveč zaposlen z vzponom, da bi opazoval belo gmotko, ki ga je obdajala. O, poglej, poglej! Planike! Na samotnem parobku nedaleč od njega se je v zadnjih objemih zahajajočega sonca kopalo troje planik. Mogočno, že nekoliko ošabno so zrla na dolino. Kaj, ko bi jih utrgal in jih ponesel materi, očetu in dekletu? Često je vprašanje o neki zadevi že odločitev in vprašanje si postavljamo le^Vtoliko, da potem z večjo odločnostjo pristopimo k dejanju.

Previdno se je dotipal do parobka. Prsti na rokah so se krčvito oklepali skalnih razpok. Korak za korakom, ped za pedjo, vsaka ped je važna, dotipal se je do parobka, ni bil daleč od klina, bil je le na takem kraju, kjer je težko obdržati ravnotežje, če nisi trdno navezan in zavarovan. Bil je resnično nevaren kraj, praktično nezavarovan in brez oprijemljivih točk. Toda nevarnost deluje v takem primeru kot vaba in spodbuda. Opreznosti se mora umakniti želja po dosegu. Previdnost mora stati ob strani, toda često je le dekla nevarnosti. Že je prijel za očnice, prvo je že imel v rokah, ko... je odpovedala roka pod preveliko težo. Telo je hotelo za vsako ceno izsiliti še drobec moči, pa je ni imelo nobeno vlakno več. Talo je sprva potonilo v globino, se rahlo odbilo od skal, zaplavalo nad globeljo ter nato s silo

udarilo ob skale. Belino skal so poškropile drobne rdeče kaplje, ki so se razlezle in razcvetele kot rdeče rože. Očnice so v Matičevih rokah pordele. Fanta, ki sta od zgoraj opazovala mučen dogodek, sta se hitro navezala in dve piki sta spolzele po vrvi nizdol. Matica sta s težavo spravila na vrh. Planike sta pustila v fantovih rokah. Matic se je zdel brez življenja, ko sta ga prinesla do koč. Končno je trudno odprl oči, ki so bile prevlečene z lepljivo krvjo in pogledal fanta, ter rdeč pas na zahodu. Sonce je že zdavnaj zašlo. Ostala je le še rdeča proga na nebu, ki je dobivalo temnejšo barvo. Pogledal je planike, rdeče planike v rokah, pogledal v rdečo zarjo ter se nasmehnil.

Življenje se je vrnilo v oči, lica in na ustnice. Čez dolgo časa se je rešiteljema iz srca zahvalil.

- Milan -

Kaj je to ?

Kup razmetanih koč,
ena dvignjena nad nje.
V kočah so ljudje,
mnogé ljubezni.
V hiši so fantje -
- egoizmi -
Ljubezni živijo,
egoizmi rastejo.
Živeči umirajo,
rastoči so večni.

- liv -

Srečanje

Bilo je drugega novembra, na praznik vernih duš. Deževalo je. Stal sem v avtobusni čakalnici in gledal mimoidoče ljudi. Dež je curkoma lil po oknu, tako, da sem jih videl medlo obri-sane, kot v nekakšnem pajčolanu. Hodili so mimo v grupah in po-samič. Bilo je zanimivo gledati, kako si je eden ali drugi po-magal pred dežjem. Možje so hodili umirjeno, čeprav brez dežni-kov, ženske pa zdaj hitro, zdaj počasi. Mimo so se pripodili šol-larji in držali nad glavami torbe kot obrambo pred dežjem. Po-gled mi je z ulise zdrsnil na veliko uro v čakalnici. Zdelo se mi je, da se kazalci pomikajo naprej kot nekdo, ki ni počil-val že več časa. Do prihoda avtobusa je manjkalo še dvajset minut. Zopet sem pogledal skozi okno. Mojo pozornost je priteg-nilo dekle, ki je prihajalo navzdol po ulici. Hodila je neenako-merno ter se izogibala večjih luž. Bila je oblečena po najnovej-ši modi, v roki pa je držala pisano obarvan dežnik. Nisem ji vi-del v obraz, prikrival ga ji je dežnik. Vse to sem opazil v tren-utku, nekje v podzavesti sem čutil, da to dekle gotovo poznam. Znana si mi je zdela predvsem po hitri, neuravnovešeni hoji. Nestrpno sem čakal, kdaj bo malo privzdignila dežnik, da ji bom videl v obraz. Namenila se je proti avtobusni čakalnici. Pri-šla je do vrat, zaprla dežnik in vstopila. V trenutku sem jo spoznal. Da, bilo je dekle, s katero sem hodil skupaj v šolo do šestega razreda. Bila je edina hčerka staršev. Spominjal sem se je vedno z veseljem. Naj se je v šoli zgodilo karkoli, vedno je bila vsa nasmejana, žarečih oči in rdečih lic.

Kakšna je postala sedaj? Njene črne, nekdam tako vesele oči, so nekam otožno in boleстно gledale v svet. Na licih ni bilo več veselja, vse je bilo izumetničeno. Prav tako dolgi, nek-daj svetli, a sedaj črni lasje, ki so se ji v pramenih usipali po hrbtu. Vsa njena pojava je kazala nekakšno topo duševno na-veličanost.

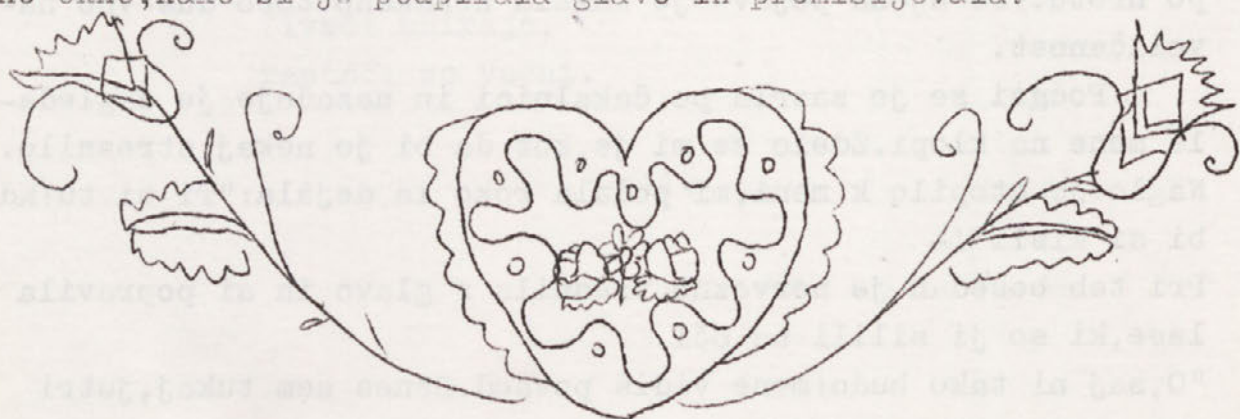
Počasi se je zazrla po čakalnici in nazadnje je zagleda-la mene na klopi. Zdelo se mi je, kot da bi jo nekaj stresnilo. Naglo je stopila k meni, mi podala roko in dejala: "Ti si tu! Kdo bi si mislil! -"

Pri teh besedah je nervozno tresnila z glavo in si popravila lase, ki so ji silili na oči.

"O, saj ni tako hudo! mene vidiš povsod. Danes sem tukaj, jutri sem tam, posebno sedaj, ko sem na počitnicah."

"Na počitnicah?" je zateglo ponovila.
"Na kateri šoli pa si?"
"Hodim v srednjo versko šolo v Vipavo."
"V versko šolo?" je zopet ponovila in se namrdnila.
"Pa te ja niso "farji" zmešali, kot pravimo mi Ljubljancani"
Šele sedaj mi je postalo jasno, zakaj na nji take spremembe.
Ko je končala šest razredov osnovne šole pri nas, so se njeni starši zaradi boljšega zaslužka preselili v Ljubljano.
"Jaz pa sem se vpisala na gimnazijo, toda ob koncu sem imela kar štiri cveke. Pokazala sem spričevalo "fotru", pa je samo skomignil z rameni, češ, boš pa šla kam delat. "Majka" pa ni niti vprašala, kako je bilo."
Malo si je oddahnila, potem je nadaljevala:
"Gotovo te bo zanimalo, zakaj sem taka in zakaj tako posmehljivo govorim o tvojem semenišču. Tukaj sem hodila v cerkev. Ko sem prišla v Ljubljano, se je vse spremenilo. Na gimnaziji so se vsi posmehovali tistemu, ki je rekel, da hodi v cerkev. Začela sem zahajati v slabo družbo in ta me je tako osvojila, da sem povsod zvezana. Tičim prav nekje na dnu in se ne morem dvigniti. Ne veš, kako je to hudo. Rada bi bila taka kot prej. Ne vem, zakaj Bog to dopusti, če sploh je. Sedaj sem prišla zgolj zaradi formalnosti na tetin grob. Ko že vsi hodijo, sem šla še jaz."

Premišljeval sem, kaj bi ji povedal. Začel sem, da ne sme vsega tega jemati tako črnogledo, češ, da se vse popravi, le nikoli ni treba obupati. Znova in znova je treba začeti.
Začudeno me je pogledala, jaz sem pa z zanosom nadaljeval:
"Glej, pred vrati je Božič: to je Jezusov prihod na Zemljo. Vse nas je zajela njegova velika ljubezen, tudi tebe!"
Vneto me je poslušala. Tedaj se je iz zvočnika zaslišal glas, da je prišel avtobus. Podal sem ji roko in skozi pršenje dežja stekel na avtobus. Ko smo se premikali, sem jo videl skozi motno okno, kako si je podpirala glavo in premišljevala.

Besede

Nekoč - ne !

"V začetku je bila Beseda ...!"

Neizgovorjena beseda.

V betlehemijski noči,

vladajoči v niču

in v temi

na svetu

s tradicijo Rima

in super močjo Cezarja

- nov kralj stopi na zemljo.

Tiha noč,

sneg prši,

pokriva belino

in temo -

madeže sveta ...

Sveta noč !

Koraki odmevajo

v temo

"...in luč sveti v temi ..."

Polnoč

Iz teme

belo pokrite strehe

in orgle

brnijo

v skrivnostno polnoč.

Od cerkve sem

k srcu hite koraki,

usta šepčejo,

srce gori -

polnoč !

- dala nam je

moč za življenje.

Blažena noč !!

Grenko spoznanje

V mladosti sem se čudil in zavidal osebam, ki so imele stik z medicino. Oh, kako je to humano, reševati ljudi, ublažiti njihove bolečine, tolažiti jih in pomagati tistemu bitju, katerega je ustvaril Bog, da živi in uživa ob njegovih dobrotah.

Tudi jaz sem v rani mladosti imel željo posvetiti se takšnemu delu. Toda, ko sem nekoč ob neki priliki videl kirurga pri svojem delu, sem se zgrozil. Tako neusmiljeno je rezal človeško mešo, šival in delal s telesom, kot da ne bi bilo živo. Skoraj sem se odločil, da ne bom niti pomislil kdaj postati zdravnik.

Leta so tekla in prišel je tudi čas odhoda v vojsko. Bil sem potrjen in ob tej priliki so mi povedali, da bom služil sanitetno službo. Zgrozil sem se. Pred menoj se je porajala scena, ki sem jo doživel še kot otrok. Čeprav je bilo od takrat .e dolgo, je bila slika pred menoj tako živa, da sem mislil, da se to dogaja sedaj. Zarposil sem, naj me dodelijo v katero drugo službo, a tega niti slišati niso hoteli. Nič ni pomagalo, moral sem se učiti tisto, kar sem v mladosti Zaso-
vražil. Počasi sem se privajal in uživel v delo.

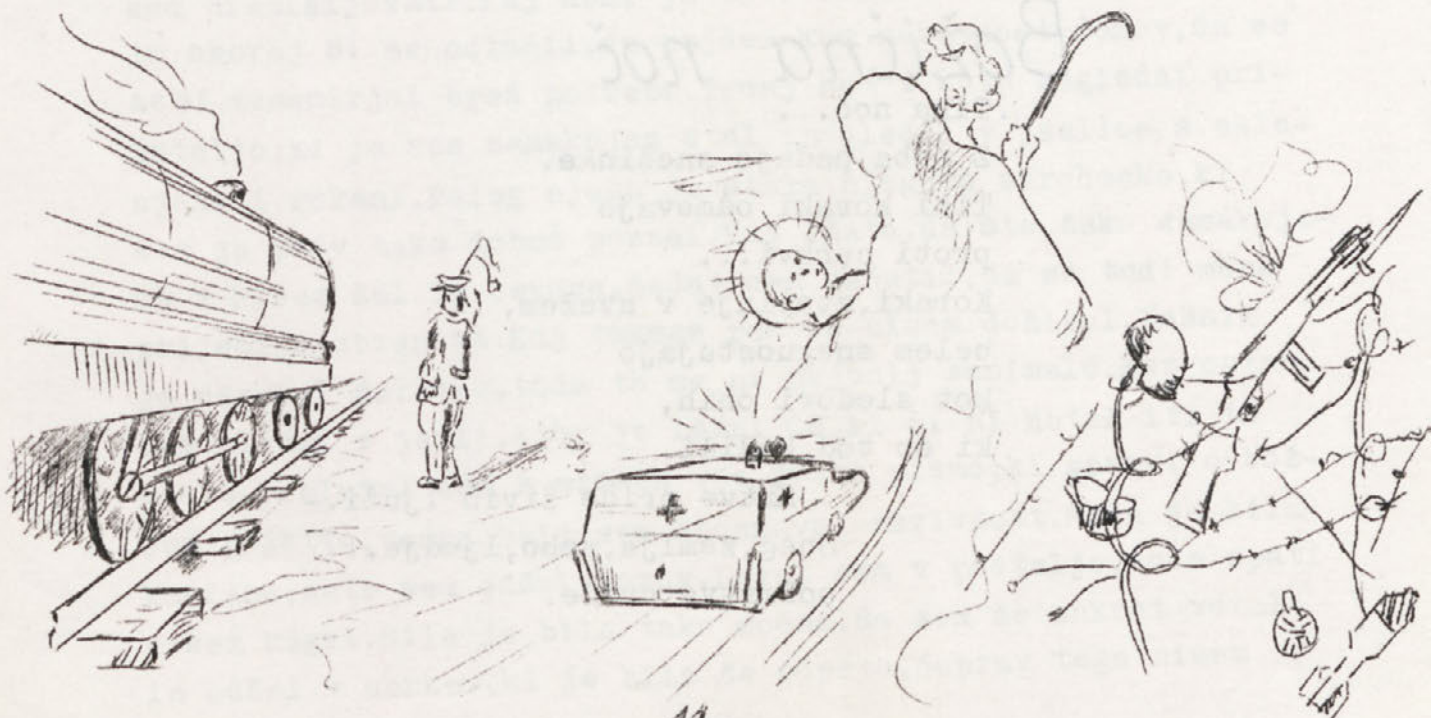
Nekega večera, ko sem že spal, me je prebudil dežurni Oficir in rekel, da se moram takoj obleči in oditi z rešilnim avtomobilom na kraj železniške nesreče blizu mesta, kjer sem služil vojsko. Rekel je, da je verjetno veliko mrtvih in da je tistim, ki so še živi, potrebna hitra pomoč. Še sedaj se čudim, kako da je tista groza, ki sem jo vedno čutil, povsem izginila. Eden, dva, tri in že sem bil v rešilnem avtomobilu in kaj kmalu smo bili na mestu samem, kjer se je zgodila strašna nesreča. Ponesrečenci, kateri so bili še pri zavesti, so vpili eden čez drugega in vsak je bil potreben hitre prve pomoči. Hitro, kolikor sem mogel, sem skupno z zdravnikom pričel reševati življenja, ki so bila v nevarnosti. Kompresje, zavoji, mobilizacijske opore, transfuzija in drugo so bili v veliko, morda edino pomoč, ki je pomagala marsikateremu življenju, ki je bilo na robu smrti. Nisem videl drugega, kot vpijoča trupla, ki so ležala vsevprek. Tudi tiste groze in strahu ni bilo nikjer, saj je bilo pred menoj življenje, ki sem ga moral, če je bilo mogoče rešiti.

Ko sem bil v rešilnem avtomobilu sam z umirajočim Človekom, sem pomislil: "Umira brez ve soljne odveze, brez kesanja, brez božje popotnice." Pričel sem moliti in prositi Boga zanj in ko so se ustnice premikale v molitvi, me je on milo pogledal in se nasmejal. Mirno sem ga zaprosil, naj se pokesa svojih grehov. Bal sem se, toda kmalu mi je odleglo, ko se mi je nasmejal, pokimal in njegove ustnice so se začele premikati. Skupaj sva v presledkih pričela moliti kesanje. Moj Bog . . . Ko je izgovoril besede . . . posebno mi je žal, ker sem razžalil Tebe, ki si najboljši Oče. . . , mu je zahropelo iz grla in ob kesanju izročil svojo dušo v večnost. Pokrižal sem ga in zmolil še očenaš za njegovo dušo in dospeli smo do bolnišnice in od tod v mrtvašnico. Še enkrat sem pogledal mrtvo, blede lice in usta, ki so malo prej izgovarjala zadnje besede: "Bog, žal mi je".

Hitro sem se obrnil, kajti moral sem ponovno v rešilni avto, s katerim smo šli še po druga življenja, ki so prav tako potrebovala našo pomoč.

Naslednji dan sem zvedel, da je ob tej nesreči preminilo devetin trideset življenj. Kako me je pretreslo: devetintrideset ljudi je prezgodaj odšlo v večnost!

Po resničnem doživetju opisal
vojak MARIJAN.

Novo leto

Bližamo se koncu leta 1971. Veliko lepega smo doživeli, a tudi marsikaj hudega. Koliko smo storili za svoj ga bližnjega dobrega in koliko hudega. Premislimo malo, koliko ljudi je umrlo za lakoto, ker smo sebični; vidimo jih v stiski, pa jim ne pomagamo. Koliko smo storili za mir na svetu? Ali smo molili, da bi bili ljudje kot bratje, da bo povsod vzknila ljubezen, nesebičnost? Veliko je še drugih vprašanj, ki tarejo današnje človeštvo. Resnične so te besede, ki jih je napisal Pregelj: "Če bi toliko storili za ljubezen, kot za sovraštvo, bi bil raj na zemlji."

Danes, ko živimo v dobi mehanizacije, mnogi ljudje, posebno mladi, pričakujejo novo leto pred televizijskim zaslonom, drugi spet drugače. Redki so taki, ki ga pričakujejo pri milnitvi rožnega venca. Zanimivo je pričakovanje po narodnih običajih: Pri nas je navada, da se zberejo mošje in žene v kakem večjem prostoru, včasih tudi v gostilni. Na mizo prinesejo dobro pijačo in še kaj za pod zob. V času pričakovanja si pripovedujejo, kaj so doživeli v starem letu. Radi pojo narodne pesmi, vse do deset minut pred štiriindvajseto uro. Nekaj minut pred polnočjo stopi starec, ki predstavlja staro leto. Jokajoč podaja vsem zbranim roke. Ugasnejo luči in mladenič prisrčno stisne vsem roke in vošči novo leto. Na koncu si zbrani ljudje podajo roke in voščijo novo leto.

Božična noč

Tiha noč...

Z neba padajo snežinke.

Tihi koraki odmevajo
proti cerkvi...

Koraki, stopinje v svežem,
belem sneguostajajo
kot sledovi onih,
ki so tod hodili.

Mrtve priče živih ljudi.-
Sneg, zemlja, nebo, ljudje...
polmrtve priče.

Pozdravljen Jezus, ki prihajaš

Toliko lepih dni je šlo mimo mene, toda le nekateri so se zarili globlje v notranjost spomina.

Staro leto je zopet pokazalo svoj hrbet in nagnil se je dan svetega večera tistega leta. Dan je minil kot toliko drugih, prav nič zanimivega se ni dogodilo. Z nekoliko večjim veseljem smo pričakovali, da se premakne kazalec na veliki stenski uri in vdari veliko železo ob zvon farne cerkve. Ta udarec naj bi nas povabil k polnočnici.

Ta težko pričakovani trenutek je prišel. Po odmoljenem rožnem vencu smo sedeli pred jaslicami in poslušali glasove, ki so prihajali iz gramofona, na katerem se je vrtela velika plošča božičnih pesmi.

Zaslišali smo udarec ure prvič, drugič... Tiho smo vstali, se malo spogledali in odhiteli v cerkev, kjer je bilo že vse v prisrčnem vzdušju. Vse je bilo pripravljeno, le moje srce je čakalo na preobnovo. Prišel sem v cerkev bolj zato, ker sem moral in zato, da bi napasel svojo radovednost. Na koru se je glasil posnetek zvonjeja, ker zvoniti niso smeli. Pred jaslice so stopili otroci in se začeli pogovarjati z nekom, ki ga ni bilo nikjer. Jezusa v jaslicah še ni bilo. Končno je stopil pred jaslice duhovnik in položil vanje detece. To je bilo tako nekaj normalnega. Pa vendar sem postal tako nemiren. Začel sem premišljevati. Kaj neki je to? V srcu sem zaslišal glas in skoraj bi se odločil, da pojdem kar naravnost domov, da se nebi vznemirjal brez potrebe. Tedaj sem v kotu zagledal prijatelja, ki je ves zamaknjen stal in gledal v jaslice s sklenjenimi rokami. Poleg njega je stala njegova zaročenka, ki sem jo prav tako dobro poznal. Kaj imata, da sta tako zamaknjena? Nisem šel iz cerkve. Sedaj sem začutil, da se tudi mene prijemlje zbranost. Kaj takega res še nisem doživel. Mašnik je daroval daritev, toda to me ni najbolj zanimalo. Neprestano sem gledal v jasli, kjer je ležal ON, ki mi ni hotel iti iz glave. Preletel sem v mislih vse Sveto pismo, ki govori o božjem rojstvu. Vedno bolj sem spoznaval skrivnost. Maša je bila končana, zato sem odšel domov. Legel sem v posteljo, toda spati nisem mogel. Sila je bila tako močna, da sem še enkrat vstal in odšel v cerkev, ki je bila še odprta, čeprav tega nisem

pričakoval. Postal sem pred Bogom, ki je tako skromen, pa tako mogočen ležal v jaslih. Spoznal sem, da je ON šel mimo mene in potolažen sem se vrnil.

Zjutraj sem vstal in se čutil popolnoma drugačnega. Noben ukaz mi ni bil pretežak, nasprotno, sprejel sem ga z veseljem. Spoznal sem, kaj lahko naredi iz človeka Bog, ki je naš Stvarnik. Zavedel sem se dolžnosti, da moram z Jezusom sedaj sodelovati kot s prijateljem. V božični noči sem si rekel : Saj ni res ! Pa vendar JE !

Imper.

Nekdanjemu prijatelju

Naj molčim, da s tabo so odnesli
valovi morski meni mnogi up ?
Zagrabil sam obe sem težki vesli,
v življenju vrgel sem na dno obup.

In gledal sem, kako pred mano gine
za zvezdo zvezda brez utrinka v noč,
kako temne se jasne visočine,
čim bolj divja valov srditih moč.

Mrtva sem našel srca v prsih živih,
mrtva za vse, za kar sem gorel jaz,
na pokopanih upih, v dneh varljivih,
dvignjen znova trpeči svoj obraz.

B. Z.

Božič v sregu

Božič, božično drevesce, okrašeno s čudovitimi obeski in sladkarijami, polnočnica, jaslice, Jezušček, Marija in sv. Jožef ter pastirčki; to so doživetja, ki nam vsem, posebno otrokom, veliko pomenijo. Biti kot otrok: navdušen za vse lepo, je po vsem pravilno in normalno. Gotovo se vsak izmed nas še danes rad spominja teh čudovitih božičnih večerov.

Pet otrok nas je še bilo, danes so še trije ostali doma, ko smo se v hudem mrazu zavijali v tople obleke, se stiskali za pečjo in opazovali mamo, kako se je mučila, da bi ja čim lepše spekla potico za praznike. Pri hiši nas je bilo precej in zato ni bilo lahko razpolagati z moko in ostalimi jedili. Toda za take praznike se je mama vedno zavzela in pregovorila očeta, češ ne smemo jih pustiti, da bi v teh dneh ne imeli dovolj hrane.

In tako je prišel tudi težko pričakovani božični večer. Vsak je imel svoje opravilo. Tonček je kot najstarejši moral dobro pripraviti in utrditi drevesce, Milka je znosila skupaj vse obeske, Jože, ki so se ga pa še držale plenice, je radovedno skakljal okoli in tu pa tam tudi kakšno dobro zagodel, tako da je bilo takoj manj obeskov za smrečico. Seveda pa je bilo treba pripraviti tudi najvažnejše - jaslice. To pa je imel še vedno v rokah oče. Saj bi bilo tako in tako težko uganiti, kdo bi jih bolje postavil kakor le-on. Tako je šlo delo že h koncu, zunaj pa je mel oster veter s snegom. Stopinje na tleh so bile mimogrede zabrisane, sicer ji pa skorajda ni bilo, kajti nihče si ni upal v takem glavo pomoliti skozi duri. Poleg tega je bil še sveti večer, ko je navada, da vsakdo ostane doma.

Tako smo morali tudi mi biti kar iz dveh vzrokov v hiši; šipe so se tresle, veter je piskal. Ura na steni je že odbila deset in čas za k polnočnici se je približeval.

Naša stara mati, ki je še vsako leto odrinila v cerkev k polnočnici, je tudi nocoj zatrjevala, da ji tega edinstvenega doživetja v župnijski cerkvi ne bo nihče vzela. Ker starejši človek rabi nekoliko več časa za pot do cerkve, je hotela oditi kmalu po deseti. Za nas pa je bilo še dovolj časa, saj spotoma malo poskočimo in tudi tečemo, če je potrebno,

pa smo naenkrat tam. Tako je torej naša dobra mati odkrevala v sneg in burjo proti lepo okrašeni farni cerkvi. Eden izmed nas se je ponudil, da bi jo spremljal na temni poti, vendar je s svojim blagim glašom vse odklonila ter s palico odrinila. Ko smo se končno tudi mi ostali odpravili ter pozaprli domačijo, je veter zunaj še ojačil svojo moč. Nobeden dežnik ni nič pomagal, vsaka obutev je bila premalo trdna in vzdržljiva. Vendar smo se podali na pot, nič hudega sluteč. Toda nekako pri treh kilometrih, vseh skupaj je bilo pet, se je zgodilo nekaj, česar ni nihče izmed nas slutil. Ravno na sredini kolovoza, ki je bil zadelan s snegom, je sključena ležala naša stara mati. Palica je bila nekoliko v stran, že skoraj v celoti pokrita s snegom. Ukrepali smo, kakor se je pač dalo, da bi otrdelo mater spravili pokonci. Na žalost smo kmalu ugotovili, da ni nikakršnih znakov življenja več v njej. Na sam sveti večer poti v cerkev umrla. Zgrudila se je v srčni želji, da doseže Jezuščka. Gotovo pa ji je novorojeno Dete pripravilo najčudovitejši sprejem v samih nebeških jaslicah.

Na sv. Štefana je v farni cerkvi zvonilo k pogrebu. Zunaj ni bilo ne vetra, ne snega, ki bi prekrival na novo izkopano zemljo svežega groba. Pač pa je iz duhovnikovih ust prihajal tolažljivi glas vsem nam okoli stoječim: "Ne bodite žalostni, saj je Jezus vašo mater poklical k sebi v nebesa, da bi tam v družbi z Njim samim praznovala Njegov rojstni dan."

To je bil moj Božič pred desetimi leti.

N.N.

VZPON

Pred cerkvijo je kar mrgolelo ljudi. Bojan je stal pri vratih zakristije in je opazoval mimo idoče. Nekateri so hiteli domov, drugi so se prijateljsko pomenkovali.

Ponovno in ponovno je Bojan preletel z očmi vso množico. Končno so se oči ustavile na obrazu prijatelja Cene. Hitro se je približal in ga nagovoril: "Zdravo, Cene. Ali še kaj laziš po hribih?" "Seveda še, zadnje čase tudi plezam." "Plezaš? Jaz sem tudi začel plezati!" "Nemogoče, potem bi pa lahko kakšno smer skupaj preplezala. Pojdiva h mežnarju in se kaj pametnega pogovoriva." Tam je bila namreč gostilna.

Pogovor je seveda tekel o alpinizmu. Cene je Bojanu, Bojan pa Cenetu pripovedoval o raznih že preplezanih smereh. Končno sta se domenila, da bosta skupno preplezala Ajdovsko skalo v bližnjem skalovju.

Janez, ki je že prej prisedel, je dejal: "Kako moraš biti ta neumen, da plezaš po skalah, ko je tako nevarno. Jaz ne grem, pa mi daj, kar hočeš. Kaj bi iskal nesreče še v skalah, ko pa je že povsod drugod dovolj nesreč." Bojan je odgovoril: "Mislim, da nihče ne ve, zakaj pravzaprav pleza. Oddih gotovo ni dovolj velik razlog. Kljub nevarnosti, te v skale vleče neka sila, ki te navdaja z navdušenjem. V skalah, čeprav so tako sive in toge, se najde sreča in veselje. S planin pride vsak srečen in obogaten. Ko mi je mama oporekala zaradi nesreč v skalah, sem ji odgovoril: "Mama, kdaj pa sem si zlomil nogo, ali tedaj, ko sem tekel okrog hiše, ali tedaj, ko sem plezal?" Kmalu se je družčina razšla. "Torej v nedeljo ob enih, Cene. Glej, da ne boš zaspal. Živio!"

Bojan je bil srečen, da je končno le našel neko družčino. Od kar je šel v semenišče, se je zdelo, da se je ločil od nekdanjih prijateljev. Zdelo se mu je, da ga vsi postrani in zviška gledajo. Rad bi bil v njihovi družčini, kot eden izmed njih, toda kaj takega se ni zgodilo. Zakaj ne?

Prišla je nedelja. Cene in Bojan sta vse orodje spravila skupaj. Bilo je komaj pet klinov, nekaj karabinov in vrv. "Zajahala" sta motor in hajdi v klanec. Pod drugim klancem je motor že odpovedal. Nekaj časa sta ga rinila gor in dol po klancu. Ko sta opazila, da ni bencina, sta ga zavlekla za bližnji grm in sta peš nadaljevala pot.

Oba sta vedela, da se za trdom, ki ga zahteva planinarjenje, skriva nekaj večjega, mogočnejšega. Čutila sta, da iz planin veje volja po lepem, plemenitem življenju. Vsak izmed njiju se je v planinah zopet srečal sam s sabo, ko je odložil sence, ki so se nabrale med tednom v duši. Ko sta hodila po čudovitem svetu, sta se čutila neizmerno sproščena in svobodna. Lepota planin je prehajala vanju in sveži planinski zrak je kakor zdravilo vplivalo na morda potrto dušo. Ko sta stopala s planin, sta vedno čutila, da stopata iz raja v vsakdanje življenje, na sivo cesto, kjer vse mrgoli ljudi, pa je vendar tako dolgočasna in prazna. K vsaki od teh begajočih senc bi rada stopila in jim povedala, naj gredo v zakladnico lepote in svobode, kjer se bodo ti blede obrazi spremenili v nasmejane in srečne. Vse drugačno bo njihovo delo med tednom, ko bodo pričakovali sobote, ko se bodo dvignili iz življenske vsakdanjosti.

Kmalu sta prispela pod Ajdovsko skalo. Cene je dejal: "Najbolje bo, da preplezava tisto smer, ki sem jo jaz že nekoč preplezal. To smer sta kmalu izvršila, saj ni bilo težko. Ko sta bila na vrhu, je Bojan veselo dejal: "Ti, ura je šele tri. Jaz bom šel še tisto smer, ki sem jo prej poskusil, pa ni šlo!" "Dobro, samo tam boš praskal."

Kmalu je Bojan začel previdno vstopati v novo smer. Že v začetku ga je tako neslo v stran, da ni mogel pribiti klina. Z vsemi štirimi se je prebijal h skali. Poskušal je priti do razpoke. Uspelo mu je. Z razpoko si ni veliko pomagal. "Ti najbrž precej praskaš. Pazi, jaz zelo slabo stojim. Pribij se, če se le moreš." Bojan je vedel, da mu ne sme spodrsniti, sicer bosta šla oba za kakih osem metrov niže. Poskušal je naprej. Še vedno ni mogel pribiti klina. Krčevito se je prijemal bornih oprijemkov. Nenadoma se mu je utrgal kamen pod nogo. Bojan je malo zdrsnil, toda obdržal se je. Z nosom je oplazil skalo. Začela mu je teči kri iz nosu, noge so se začele šibiti. Zmanjkovalo mu je moči. Dva metra nad sabo je videl rešitev. Poskušal je še naprej. Šlo je. Z roko je skoraj dosegel polico, toda prekratek je bil. Naprej ni mogel več. Še vedno ga je tako neslo ven, da ni mogel zabiti klina, lojtric pa itak ni imel s seboj. Če bi se samo z eno roko izpustil, bi odletel v prepad, ki je zijal pod njim. Padel bi on, za seboj bi potegnil Cneta.

Polomil bi se, ali celo ubil. "Oh, ne smrti, ne, hočem živeti, tako lepo je živeti. Gospod, daj mi moči." Vroče mu je postajalo ob takih mislih. Z zadnjimi moči je krčil roke in stiskal zobe. Končno je iztisnil iz sebe. "Cene, pridi naokrog in me reši!" Cene je pustil stojišče in je naokoli priplezal na police. Bojan je še zadnje moči iztisnil iz sebe. Dočakal je rešitev. Cene mu je podal svojo močno roko. Bojan je zgrabil zanjo, kot bi zgrabil za največjo srečo na svetu. Ko je Bojan s Cenetovo pomočjo priplezal na vrh, je samo s pogledom izrazil vse: "Hvala, rešil si mi življenje." Cene je pretrgal mučno tišino in je rekel: "Kadar najbolj 'cvikam', začnem žvižgati." "O, saj bi jaz tudi, pa sem takrat, ko se je odtrgal kamen izgubil ves posluš."

- Bojan -

ISKRE -- glasilo slovenskih semeniščnikov v Vipavi.

Leto IV., številka 1, izšle 22. decembra 1971.

Naslov uredništva: Vipava, 65271 Vipava

Uredniški odbor: V. Furlan, M. Stepan, L. Žagar, S. Gradišek, M. Mozetič, F. Lisjak.

Odgovorni svetovalec: dr. Tone Požar

Likovna oprema: Vid Furlan

Matrice: Stepan Milan in Pečnik Vlado

Razmnoženo v 110 izvodih

Tiska: Vlado & Com.

BLAGOSLOVLJENE BOŽICNE PRAZNIKE IN OBILJE USPEHA V

NOVEM LETU

Želi uredniški odbor.

